

DRENTS
ARCHIEF

HET DRENTSE E-DEPOT

EVALUATIEVERSLAG E-DEPOT

PILOT OVERBRENGEN VANUIT HET ZAAKSYSTEEM GEMEENTE EMMEN

Opgesteld door het **Drents Archief** en de **gemeente Emmen**, juni 2024

SAMENVATTING

De gemeente Emmen en het Drents Archief werken aan de doorontwikkeling van duurzame archivering. Sinds 2021 is afgesproken om drie jaar lang gezamenlijk pilots uit te voeren, om kennis en ervaring op te doen ten aanzien van het digitaal archiveren in een e-depot. In 2021 is er gekeken naar videotulen en in 2022 stond het vervroegd overbrengen van informatie uit een Document Management Systeem (DMS) centraal¹. Dit rapport betreft de pilot waarin getest is met het overbrengen van zaken uit het zaaksysteem van de gemeente Emmen. Gelijktijdig is onderzoek gedaan naar het overbrengen van blijvend te bewaren, born digital informatie uit een vakapplicatie.

Tijdens deze pilot is er getest met een aantal zaken met betrekking tot de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Deze keuze is gedaan met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Gestandaardiseerde informatie-uitwisseling tussen alle partijen die betrokken zijn bij het aanvragen en verlenen van vergunningen zijn daarbij van groot belang. In Drenthe is daarvoor een standaard ontwikkeld: StanDUR. De keuze voor Wabo-dossiers maakt het mogelijk de toepassing van deze standaard te toetsen. De testdossiers zijn succesvol opgenomen in het e-depot. Er is daarbij gekozen voor MDTO als norm. Onderdeel daarvan is een begrippenlijst, die ook is opgenomen in het e-depot.

Omdat in Wabo-dossiers gevoelige metadata moet worden meegegeven vanwege het streven naar behoud van context, zijn er diverse oplossingsrichtingen bedacht om deze alsnog op te kunnen nemen in het e-depot. Zo kan het via een niet te ontsluiten metadataveld of via een aanvullend bestand met aanvullende metadata waaraan een beperking in gebruik toegekend kan worden (in een veld 'Aanvullende metadata' kan dan naar dit bestand worden verwezen). Aan beide oplossingsrichtingen zitten voor- en nadelen.

1. Zie afgeronde pilots op drentsarchief.nl/edepot

Algemene aanbevelingen:

- Aandacht vragen voor een landelijke handreiking over de omgang met gevoelige (persoons)gegevens in metadata;
- Uitvoeren van een DPIA bij daadwerkelijke overbrenging.

Aanbevelingen aan gemeente Emmen:

- Aanscherpen van werkinstructies met betrekking tot het vullen van metadata velden in het zaaksysteem;
- Bepalen of er geschoond gaat worden in zaken waar dubbelingen of niet te bewaren informatie in opgenomen is;
- Het geautomatiseerd vullen van sjablonen ten behoeve van het aanmaken van goed gemetadateerde informatiepakketjes met recordmanagementtooling;
- Het opstellen van een bewaarstrategie.

Aanbevelingen aan Drents Archief:

- Opstellen aanleverinstructies met aanbevelingen voor gebruik van MDTO, opzet begrippenlijst en met checklist voor een complete aanlevering;
- Herzien van aanlevervoorwaarden met betrekking tot omgang met persoonsgegevens in metadata;
- Opstellen van een werkinstructie voor het kunnen beoordelen van een ontheffingsverzoek via een login in het e-depot door daartoe bevoegde gemeentemedewerkers.

Wil je meer weten over dit vervolg of heb je vragen over de pilot?

Stel ze via e-depot@drentsarchief.nl.

INHOUD

Samenvatting	
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doelstellingen en gewenste resultaten	4
1.3 Scope	5
2. Uitvoering stappenplan	6
2.1 Voorbereiding	6
2.2 Informatie- en impactanalyse	6
2.2.1 MDTO	6
2.2.2 Bulkoverdracht	9
2.3 Beperkte test, export en ingest	9
2.4 Evaluatie	9
3. Resultaten en bevindingen	10
4. Conclusies en aanbevelingen	12

Hoofdstuk 1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Emmen werkt al langere tijd digitaal. De digitale informatie die door de gemeente wordt gevormd ondersteunt in eerste instantie de werkprocessen die door de gemeente worden uitgevoerd. De gemeente is echter verplicht om sommige informatie voor een langere periode duurzaam te bewaren. Om digitale informatie over honderd jaar ook nog te kunnen raadplegen moet worden voldaan aan de gestelde eisen voor het verwerken en beheren van informatie. Om informatie duurzaam te beheren is een digitale archiefbewaarplaats nodig. Zo'n digitale bewaarplaats noemen we een e-depotvoorziening. In een e-depotvoorziening kan informatie duurzaam worden bewaard, beheerd en beschikbaar worden gesteld om te raadplegen. De gemeente Emmen en het Drents Archief voeren samen een aantal pilots uit om kennis en ervaring op te doen ten aanzien van digitaal archiveren in het e-depot.

In deze pilot is onderzocht hoe zaken met eeuwig te bewaren informatie vanuit het zaakstelsel overgebracht kunnen worden naar het e-depot. Het zaakstelsel bevat verschillende zaaktypen bestaande uit vele zaken met eeuwig te bewaren informatie. Op termijn is overbrenging vanuit het zaakstelsel dus noodzakelijk, vandaar de keuze om een goede overbrengingsstrategie te onderzoeken. Met het oog op die toekomstige overbrengingen is er bovendien gekozen voor MDTO als metadataschema.

1.2 Doelstellingen en gewenste resultaten

Doelstelling van deze pilot is het onderzoeken van een overbrengingsstrategie vanuit het zaakstelsel. Daarbij zullen twee aspecten nader worden onderzocht:

Ten eerste wordt bekeken of informatie in het zaakstelsel kan worden aangeleverd en overgebracht met metadata volgens MDTO. MDTO is de opvolger van het TMLO en zal in de nabije toekomst meer en meer worden gebruikt, ook bij de inrichting van zaaksystemen. Het opdoen van ervaring met MDTO is daarom van belang voor toekomstige overbrenging.

Ten tweede wordt onderzocht hoe grote hoeveelheden data kunnen worden aangeleverd en overgebracht naar het e-depot en wat de impact daarvan is op organisatie en technische infrastructuur.

Dit onderzoek is vooral in het belang van het in productie nemen van het Drentse e-depot na de pilotfase. Naar verwachting zullen daarbij grotere hoeveelheden data aan de orde zijn dan die in de beperkte testsets tijdens de pilots. Het is daarom goed om te inventariseren wat er aan infrastructuur moet worden aangepast dan wel ingericht om een overbrenging in de productiefase goed te laten verlopen, zowel aan de kant van de gemeente als aan de kant van het Drents Archief. De focus ligt hierbij op de technische mogelijkheden en de digitale informatie zal daarom minimaal worden gemetadateerd.

Om deze doelstellingen te behalen zijn de volgende resultaten benoemd:

1. Inzichtelijk welke en hoe informatie overgebracht kan worden vanuit het zaakstelsel;
2. Inzichtelijk of de export voldoet aan de aanlevervoorwaarden voor het opnemen van informatie in het e-depot met de focus op MDTO;
3. Toetsing of een bulkoverdracht naar het e-depot mogelijk is.

1.3 Scope

Uit alle zaaktypes die blijvend te bewaren zijn, is voor deze pilot het zaaktype 'Omgevingsvergunning aanvragen' aangemerkt als het type waaruit zaken geselecteerd worden die als testdossiers kunnen dienen. Onder dit type vallen zaken met betrekking tot de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

De keuze voor Wabo-zaken is gedaan met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Deze nieuwe wet schrijft onder meer voor dat behandeltermijnen met betrekking tot vergunningen verkort zijn van 26 weken tot 8 weken.

Dat vereist een optimale informatie-uitwisseling tussen alle partijen die betrokken zijn bij het aanvragen en verlenen van vergunningen. Om dat te bewerkstelligen is er voor alle Drentse gemeenten per 1 juli 2022 een standaard van kracht, de Standaard Documentcreatie & Uitwisseling RUDD (StandUR), waarmee gemeentes en de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUDD) informatie kunnen uitwisselen. De selectie van zaken voor deze pilot maakt het mogelijk om de toepassing van deze standaard te toetsen en daarnaast te onderzoeken hoe deze zich verhoudt tot de MDTO-norm die voor opname in een e-depot is vereist.

Verder geldt voor de testsets:

- het betreft uitsluitend born digital informatie uit het zaakstelsel;
- het betreft dossiers die vallen onder het vervangingsbesluit en zijn aangemaakt tussen januari 2014 en 1 januari 2024. Voor Wabo-zaken wordt momenteel onderzocht of het besluit met terugwerkende kracht vanaf 2010 kan gelden.

Hoofdstuk 2

UITVOERING STAPPENPLAN

De pilot is gestart in april 2023 en binnen elf maanden afgerond. Vooraf is voor de pilot een aantal vaste fasen opgesteld. Deze zijn allemaal doorlopen, van voorbereiding tot aan de evaluatie.

2.1 Voorbereiding

Bij de start van de pilot is op hoofdlijnen een aanpak opgesteld. Hierbij is in kaart gebracht welke rollen er belangrijk zijn om de pilot succesvol uit te voeren. Op basis hiervan is een brede projectgroep samengesteld met informatieadviseurs, functioneel beheerders, informatiespecialisten en een archivaris. Deze projectgroep heeft op hoofdlijnen het aansluitplan opgesteld. Hierbij zijn de doelstellingen en de gewenste resultaten benoemd en is de scope en de planning bepaald. Als afsluiting van de voorbereiding is er een kick-off georganiseerd waarbij alle betrokken bij de pilot de aftrap hebben gegeven voor de start.

De 7 fases

2.2 Informatie- en impactanalyse

De analyse is een belangrijk onderdeel van de pilot. Het is van belang om de data goed te analyseren om zo de export- en ingestfase goed te kunnen doorlopen en inzicht te krijgen in de scope en de kwaliteit van de data. Deze pilot betreft enerzijds een onderzoek naar overbrenging conform MDTO vanuit het zaakstelsel en anderzijds een bulkoverdracht. Omdat deze twee onderdelen verschillende voorbereiding en analyse behoeven, maken we in het vervolg een onderscheid tussen de MDTO-overbrenging en de bulkoverdracht.

2.2.1 MDTO

In deze pilot voeren we een testoverbrenging uit van het omgevingsvergunningenarchief vanaf 2014 van de gemeente Emmen. Dit archief is gevormd door gemeente Emmen en de RUDD en het is gerelateerd aan het Leefomgeving Systeem (LOS) van de RUDD en verschillende fysieke archieven. De over te brengen informatie moet in de dagelijkse werkzaamheden beschikbaar blijven voor team Vergunningen LeefOmgeving die er dagelijks gebruik van maakt. Een deel van de bestanden wordt ook op een ander platform gepubliceerd, namelijk het Omgevingsloket (OLO) van de RUDD. Via deze route komt de aanvraag binnen.

In dit archief is de relatie tussen de records, bestanden en dossiers essentieel voor de presentatie en gedrag van de data. De data zijn opgeslagen in verschillende bestandsformaten². Op de data worden geen kwaliteitscontroles uitgevoerd. Wel zijn er werkafspraken gemaakt over de informatie die in een zaak moet staan en wordt er een wijzigingsgeschiedenis bijgehouden aan de hand van logging.

Vanaf 2014 is er sprake van substitutie van fysiek archief naar digitaal archief (en eventueel later met terugwerkende kracht vanaf 2010). Het beheer van het archief wordt uitgevoerd door de gemeente Emmen en RUDD. Elke dag worden er back-ups gemaakt. Binnen de zaakdossiers zijn er documenten en metadata die niet per definitie blijvend hoeven te worden bewaard. Er is tot op heden niet vernietigd binnen de zaken.

Uit dit archief zijn vijf Wabo-zaken geselecteerd, zowel uit de beginjaren van het gebruik van het zaakstelsel (2015) als uit recentere jaren (2019 & 2023). De reden voor deze spreiding is om een beeld te krijgen van de kwaliteit van de metadata in de loop der tijd. Daarmee wordt duidelijk of er metadata aan zaken aangevuld dienen te worden. Ook wordt bekeken wat de impact van die werkzaamheden is bij een echte overbrenging. In het zaakstelsel staan al vanaf 2010 zaken van het zaaktype 'Omgevingsvergunning aanvragen'. Zoals hierboven al werd genoemd geldt voor Wabo-zaken het vervangingsbesluit tot 2014, vandaar de keuze voor zaken na 2014.

2. <https://www.nationaalarchief.nl/archiveren/kennisbank/norm-voorkeursformaten> (geraadpleegd 25-01-2024)

De volgende zaken in het tabel hiernaast zijn gekozen als testdossiers.

Wat betreft het aantal archiefstukken binnen een testzaak is ervoor gekozen om vijf documenten per zaak over te brengen. Bij de selectie van deze documenten werd rekening gehouden met verschillende documenttypen en hun inhoud.

Wat betreft de structuur in het zaakstelsel is de ordening als volgt: zaaktype, zaak, gerelateerde zaken en/of deelzaken en bestanden. De zaken die gekozen zijn voor de pilot zijn gesloten zaken. De informatie is inclusief de documenten opgeslagen in een database.

Het zaakstelsel in kwestie is volgens TMLO ingericht en heeft een exportmogelijkheid waarbij metadata in een XML beschikbaar zijn. Uit de XML zijn handmatig de metadata geselecteerd die relevant zijn voor overbrenging. Zodoende is er een handmatige metadatamapping uitgevoerd van zaakstelsel naar MDTO, waartoe we besloten hebben in deze pilot. Hierbij is de metadata gecontroleerd en waar nodig handmatig aangevuld. Het zaakstelsel voorziet niet in een export in een gewenste sidecarstructuur. Er moet daarom handmatig een sidecar worden samengesteld. Ook is het opstellen van een begrippenlijst onderdeel van MDTO.

Naast persoonsgegevens in de archiefstukken was de wens om ook persoonsgegevens als metadata mee te geven (bijvoorbeeld informatie over de aanvrager). Omdat een beperking op de openbaarheid alleen is mee te geven voor bestanden en niet voor metadata bij bestanden is er een aantal oplossingsrichtingen bedacht om het openbaren van bijzondere, gevoelige gegevens in metadata te vermijden.

	Zaakarchief	Betreft	Jaartal	Bestandstype	Documenttype
1	Zaakarchief 11592-2023	Beekweg 16 te Schoonebeek	2022	pdf	Aanvraag
				pdf	Publicatie
				pdf	Rapport
				pdf	Aanvraag
				Word	Beschikking
2	Zaakarchief 13380-2023	Zijtak OZ 56 te Nieuw-Amsterdam	2019	pdf	Rapport watertoets
				pdf	Beschikking uitgebreide vergunning
				pdf	Aanvraag
				pdf	Tekening bouwaanvraag
				pdf	Besluit
3	Zaakarchief 13382-2023	Hoofdkanaal OZ 150 te Emmer-Compascuum	2015	pdf	Aanvraag
				pdf	Tekening
				pdf	Foto
				pdf	Antwoord zienswijze
				pdf	Antwoord omgevingsvergunning
4	Zaakarchief 13384-2023	Oude Schietbaanweg 6 te Emmen	2015	pdf	Antwoord (besluit)
				pdf	Tekening
				pdf	Tekening
				pdf	Aanvraag
				Word	Beschikking
5	Zaakarchief 13386-2023	nabij Wilhelminastraat 47 te Emmen	2023	pdf	Aanvraag
				pdf	Verslag
				pdf	Aanvraag
				Word	Beschikking
				Word	Begeleidend schrijven besluit

2.2.2 Bulkoverdracht

Wat betreft de bulkoverdracht werd in eerste instantie uitgegaan van een volume van 100GB. Dit streefvolume is ingegeven door ervaringen bij een eerdere pilot waar een aantal videotulen is overgebracht. Overbrengingen vanuit het zaakstelsel zijn nog niet eerder gedaan door de gemeente en voor zover bekend ook niet bij andere organisaties. Daarom is in deze pilot gekeken naar de exportfunctionaliteit van het zaakstelsel en de mogelijke beperkende factoren daarbij.

Tijdens de analysefase bleek dat het zeer arbeidsintensief en tijdrovend is om vanuit het zaakstelsel een testdataset samen te stellen van dat gewenste volume. Eén oorzaak daarvan is dat er een maximum aan data is dat per keer kan worden geselecteerd voor overbrenging. Een andere oorzaak is dat het enkele minuten duurt voordat een zaak is geëxporteerd vanuit het zaakstelsel. De inschatting was al snel dat de 100GB geen representatieve hoeveelheid data is van wat de gemeente ooit aan zaakdossiers vanuit een zaakstelsel zal gaan overbrengen. De uiteindelijke bulkdataset die is samengesteld was daarom maximaal 25GB groot.

Bij het Drents Archief was de verwachting dat tijdens de pilotperiode de aansluiting op glasvezelkabel gerealiseerd zou zijn. Daarmee kan namelijk bij uitstek bulkdataverkeer worden gefaciliteerd. Door planningsproblemen is de aansluiting echter niet binnen de pilotperiode verwezenlijkt. Vanwege met name deze omstandigheid is ervoor gekozen om af te zien van het testen van de bulkoverdracht. Deze was immers juist bedoeld om ook de technische infrastructuur te testen.

2.3 Beperkte test, export en ingest

Voor de beperkte test hebben we één van de Wabo-dossiers gekozen. Na het gezamenlijk bespreken van de bevindingen van deze beperkte test zijn we overgegaan tot het gefaseerd exporteren en ingesten van de overige testdossiers. Na elke ingest zijn de bevindingen wederom gezamenlijk besproken, zodat verbeteringen meegenomen konden worden bij de aanlevering, export en ingest van een volgend testdossier.

Voor de export van de testsets is er eerst gezamenlijk een metadatamapping opgesteld van het zaakstelsel naar MDTO. Op basis van deze mapping konden de juiste velden worden meegenomen met een export. Het zaakstelsel is weliswaar volgens TMLO ingericht maar de exportmogelijkheden zijn zodanig dat er ook MDTO-conforme exports te realiseren zijn.

Onderdeel van MDTO is een begrippenlijst. De gemeente heeft hiervoor een werkdocument (in Excel) opgesteld dat beheerd wordt in het zaakstelsel. Er is gekozen om de lijst ook over te brengen naar het e-depot, omdat deze toelichting bevat bij de waardes (labels) die bij verschillende MDTO-velden zijn meegegeven. De lijst is opgenomen onder het hoogste niveau: 'Archief gemeente Emmen'. Om de leesbaarheid te vergroten is voor opname gekozen voor een lijst in pdf-formaat. Bij volgende overbrengingen wordt (indien van toepassing) een bijgewerkte lijst opgenomen. Alleen de meest actuele lijst is steeds raadpleegbaar.

Bij het genereren van de sidecarstructuren op basis van de geëxporteerde metadata kwam de vraag op: wat te doen met gevoelige persoonsgegevens die je in metadata zou willen meegeven? Omdat een beperking in openbaarheid alleen voor data mee te geven is, is in de aanlevervoorwaarden van

het Drents Archief opgenomen dat metadata nooit gevoelige informatie behoren te bevatten. Dit gaat echter in tegen het algemene streven zoveel mogelijk contextuele metadata mee te geven aan eeuwig te bewaren informatie. Er zijn verschillende oplossingsrichtingen bedacht hoe dit streven in de praktijk gerealiseerd kan worden:

- De gevoelige metadata worden meegegeven in een veldje dat nooit wordt ontsloten. Dat betekent in de huidige versie van het e-depot dat dit veld ook niet bij andere archieven of collecties in het e-depot kan worden gebruikt. Dit is daarom nu geen werkbare oplossing;
- De gevoelige metadata worden in een bestand meegegeven waarnaar verwezen wordt via het MDTO-attribuut 'Aanvullende metagegevens'. Aan dit bestand wordt een beperking in openbaarheid toegekend voor een zekere periode. Na die periode worden de metadata alsnog openbaar;
- Op de lange termijn is een uitbreiding van een beperking in openbaarheid, namelijk met een beperking die geldt voor metadata, wellicht wenselijk.

2.4 Evaluatie

Aan het eind van de pilot zijn de conclusies en aanbevelingen gezamenlijk vastgesteld en is de samenwerking geëvalueerd. Deze evaluatie heeft op verschillende manieren plaatsgevonden, inhoudelijk vanuit het projectteam en met het management. Alle uitkomsten zijn vastgelegd in dit evaluatierapport. Dit rapport zal worden gedeeld met de Drentse gemeentes en andere belangstellenden.

HOOFDSTUK 3 RESULTATEN EN BEVINDINGEN

De pilot heeft veel nieuwe inzichten gegeven. De resultaten en bevindingen zijn in dit hoofdstuk per doelstelling vastgelegd.

Resultaat 1.

Inzichtelijk welke en hoe informatie overgebracht kan worden vanuit het zaakstelsel.

- De vijf geselecteerde Wabo-dossiers zoals beschreven in 2.2.1 zijn succesvol overgebracht naar het e-depot. Hiervoor is voor deze pilotsituatie eerst een aantal zaken overgebracht naar de acceptatieomgeving, waarna gevoelige informatie is vervangen door dummywaardes. Er is een maximum aan data dat per keer kan worden geëxporteerd en per zaak duurt dit enkele minuten;
- Zaken zijn op basis van de informatie in de export handmatig gemetadateerd. Bij export wordt een zaak verwijderd uit de (acceptatie)omgeving. Een check op metadata is dan dus niet meer uit te voeren in (de acceptatieomgeving van) het zaakstelsel zelf;
- In de zaken is soms dubbele informatie aanwezig. Een voorbeeld hiervan is een e-mail met bijlagen, waarbij de bijlagen ook apart in de zaak zijn opgenomen.

Resultaat 2.

Inzichtelijk of de export voldoet aan de aanlevervoorwaarden voor het opnemen van informatie in het e-depot met de focus op MDTO.

- Voor de export is een mapping vastgesteld van zaakstelsel naar MDTO zodat bij een export de juiste velden meegenomen konden worden. Met de geëxporteerde metadata is via de RMTTool een sidecarstructuur conform MDTO aangemaakt. De overzetting van export naar RMTTool-sjabloon verliep handmatig en was daardoor foutgevoelig;
- In de testdossiers was er sprake van gevoelige (test) persoonsgegevens in de metadata (namen, BSN's etc.). Deze zijn opgenomen in velden die niet zijn ontsloten. Dit is echter niet een werkbare oplossing voor de lange termijn;
- Bij beperking in openbaarheid op bestanden dient het MDTO-attribuut Raadpleeglocatiegegevens ingevuld te worden. Hierin staat de locatie waar iemand inzage kan krijgen bij toekenning van een ontheffingsverzoek;
- Bij het aanmaken van de sidecars is het volgen van StandUR getoetst. Deze standaard is niet consistent toegepast in oudere zaken. Voor zowel de StandUR-zaken als de eerdere zaken is een passende mapping gemaakt;
- Onderdeel van MDTO zijn begrippenlijsten. Deze is bij de mappingsessie opgesteld. Er is gekozen om te verwijzen naar twee externe lijsten: de selectielijst van de VNG (waarbij het nummer op de selectielijst wordt meegegeven als code en de tekst als label) en de PRONOM database voor bestandsformaten (PUID als code, bestandsformaat als label);
- De begrippenlijst is opgenomen als pdf in het e-depot. Het werkdocument wordt beheerd in het zaakstelsel als Excel-bestand. Na wijziging wordt deze meegegeven als pdf bij een eerstvolgende aanlevering. Alleen de meest actuele lijst wordt steeds raadpleegbaar gesteld.

Resultaat 3.

Toetsing of een bulkoverdracht naar het e-depot mogelijk is.

- Het beoogde streefvolume voor bulkoverdracht van 100GB bleek niet exemplarisch voor een overbrenging vanuit een zaakstelsel. Het maximum aan testbulkdata dat in de acceptatieomgeving is gerealiseerd is 25GB;
- Bij het samenstellen van de bulkset is er veel ervaring opgedaan met het exporteren vanuit het zaakstelsel die relevant is voor toekomstige overbrengingen. Er is een maximum aan data dat per keer geëxporteerd kan worden en de export van een zaak duurt enkele minuten;
- Er is afgezien van een bulkoverdracht, enerzijds omdat het een arbeidsintensief en langdurig proces was om een dataset van beoogd volume samen te stellen en anderzijds omdat de te testen technische infrastructuur bij het Drents Archief niet tijdig gerealiseerd was.

HOOFDSTUK 4 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In de in dit rapport beschreven pilot is de overbrenging van born digital informatie vanuit het zaakstelsel van de gemeente Emmen naar het e-depot van het Drents Archief getest. Daarbij is gekeken of de data voldoen aan de aanlevervoorwaarden die het Drents Archief stelt en of de data en metadata op de juiste wijze uit het zaakstelsel kunnen worden geëxporteerd zodat deze kunnen worden opgenomen in de e-depotvoorziening.

Tijdens deze pilot is er getest met een aantal zaken met betrekking tot de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Deze keuze is gedaan met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Gestandaardiseerde informatie-uitwisseling tussen alle partijen die betrokken zijn bij het aanvragen en verlenen van vergunningen zijn daarbij van groot belang. Binnen Drenthe is voor deze uitwisseling een standaard bepaald (StanDUR). De pilot maakt het mogelijk om de

toepassing van deze standaard te toetsen en daarnaast te onderzoeken hoe deze zich verhoudt tot de MDTO-norm die voor opname in een e-depot is vereist.

Vanuit het zaakstelsel is geen directe sidecarstructuur conform MDTO te exporteren, wel kunnen alle benodigde data en metadata worden geëxtraheerd. Deze zijn handmatig in een mappenstructuur gezet en met de RMTTool zijn bijbehorende MDTO-metadatabestanden aangemaakt. Deze pakketjes zijn succesvol opgenomen in het e-depot. Er is een bij MDTO behorende begrippenlijst opgesteld die als Excel-werkdocument wordt beheerd in het zaakstelsel. Deze is als pdf opgenomen in het e-depot. Bij wijzigingen wordt een nieuwe versie opgenomen in het e-depot. De meest actuele lijst is steeds te raadplegen.

In de aanlevervoorwaarden van het Drents Archief is opgenomen dat in de metadata geen gevoelige (persoons) gegevens meegegeven dienen te worden. Dit gaat echter in tegen het algemene streven zoveel mogelijk contextuele metadata mee te geven aan eeuwig te bewaren informatie. Het mee willen geven van persoonsgegevens speelt zeker ook bij Wabo-dossiers. In deze pilot zijn de aanlevervoorwaarden niet meegenomen om te onderzoeken welke oplossingen er zijn voor het zo volledig meegeven van dergelijke contextuele informatie. Een mogelijke oplossing kan bijvoorbeeld het niet ontsluiten van het betreffende metadataveld of het opnemen van de metadata in een bestand zijn en het bestand vervolgens opnemen met een beperking in openbaarheid. Omdat het op deze manier toepassen van de MDTO velden niet standaard is, bij bijvoorbeeld gebruik van het Aanvullende metagegevensveld, en er nog weinig toepassingen van bekend zijn, moeten de voor- en nadelen van deze oplossing nog nader onderzocht worden. Een richtlijn voor het uitsluiten van metagegevens aan raadpleegzijde zou dus wenselijk zijn.

De beoogde bulktest die ook onderdeel was van het in dit rapport beschreven onderzoek is tot nader order uitgesteld, enerzijds omdat de te testen technische infrastructuur niet binnen de looptijd van de pilot gerealiseerd is en anderzijds omdat een bulkoverdracht vanuit het zaaksysteem niet representatief en bovendien zeer arbeidsintensief bleek te zijn.

Algemene aanbevelingen:

- Aandacht vragen voor een landelijke handreiking over de omgang met gevoelige (persoons)gegevens in metadata;
- Uitvoeren van een DPIA bij daadwerkelijke overbrenging.

Aanbevelingen aan gemeente Emmen:

- Aanscherpen van werkinstructies met betrekking tot het vullen van metadatavelden in het zaaksysteem;
- Bepalen of er geschoond gaat worden in zaken waar dubbelingen of niet te bewaren informatie in opgenomen is;
- Het geautomatiseerd vullen van sjablonen ten behoeve van het aanmaken van goed gemetadateerde informatiepakketjes met recordmanagementtooling;
- Het opstellen van een bewaarstrategie.

Aanbevelingen aan Drents Archief:

- Opstellen aanleverinstructies met aanbevelingen voor gebruik van MDTO, opzet begrippenlijst en met checklist voor een complete aanlevering;
- Herzien van aanlevervoorwaarden met betrekking tot omgang met persoonsgegevens in metadata;
- Opstellen van een werkinstructie voor het kunnen beoordelen van een ontheffingsverzoek via een login in het e-depot door daartoe bevoegde gemeentemedewerkers.

Wil je meer weten over dit vervolg of heb je vragen over de pilot? Stel ze via e-depot@drentsarchief.nl

